

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstrijsko-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. Uredništvo in upravnistvo je v Ljubljani v Frana Kolmana hiši, „Gledališka stolba“.

Upravištvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

† JOSIP vitez SCHNEID-TREUENFELD.

Nenaden in zaradi tega tem bridkejši udarec zadel je zopet ubogi naš narod. Izgubili smo zopet moža, izredno blagega srca, iskrenega zagovornika, katerega bomo dolgo in težko pogrešali in kateri je pri naših sedanjih razmerah uprav nenamestljiv.

Josipa viteza Schneida, našega družega Hermana ni več, v najlepši moški dobi pobrala ga je kruta smrt in tako uničila vse naše nade, ki smo jih stavili v njegove izredne zmožnosti, v njegovo požrtvovalno delovanje našemu narodu na korist.

Predvčeraj je bil še čil in zdrav, posvetoval se je še z našimi poslanci, bil še v klubovej seji, a ko je na večer okoli 7. ure šel čez Breg domov v svoje stanovanje v Virantovi hiši, udere se mu na Šent Jakobskem mostu kri iz pluć tako silno, da je jedva še prišel do trafike v Trubarjevih ulicah, klicati pomoči. A bil je že toliko oslabil, da ni mogel družega izgovoriti, nego besede „Hilfe!“ in kazaje na levo „Virant, Virant!“ Na konci Trubarjevih ulic se je zgrudil na tla in morali so ga nesti v njegovo stanovanje, kjer je kmalu potem izdihnil svojo preblago dušo.

Vest o tej nageli smrti razširila se je bliskoma po mestu in globoko užalila vse prebivalce brez razlike narodnosti, kajti pokojnik bil je tudi v nasprotnem taboru vsled svojega značaja, vsled svojih plemenitih lastnosti spoštovan in priljubljen.

Za nas Slovence pa je ta izguba nenadomestljiva, umrl nam je v istini drugi Herman. Rodom Nemec — pokojnik porodil se je v 30. dan decembra 1839 na Dunaji — bil je prerano porušil Schneid tako intenzivnega pravnega čuta, da je stopil mej naše prvoboritelje in vsekdar in povsod goreče in odločno zagovarjal pravice zatiranega naroda slovenskega.

Nemila bolezen prisilila ga je sicer, da je v 16. dan septembra leta 1882 odložil državnozborni mandat mesta Ljubljanskega, a komaj se mu je zdravje obrnilo na bolje, že se je zopet povrnil na politično bojišče in bil lansko leto izbran poslaneem mesta Idrije.

Kot deželnemu poslancu kranjskemu ni mu sicer bilo odprto za njegove lastnosti dovolj prostrano polje, a tudi v ozkem okviru redutne dvorane opazovali smo njegov blagodejni upliv. Posredoval je mej strankami, osrčeval je omahljive in z vsemi silami prizadeval se, sestaviti stranko, ki bi ne bila zavisna od vsake sapice. Žal, da se je njegova beseda premalo uvažala. Še predvčeraj, uvidevši, da bode zo-

pet večina za zloglasnih 600 gld., je ves žalosten vskliknil: „S tacimi omahljivci se ne more politike delati!“

Pokojnik zanimal se je iskreno za vsako našo zadevo, nikdar ni gledal na svojo osebo, na svoje koristi, temveč boril se je vedno le za stvar, za uzvišeno idejo, to pa tako odločno in požrtvovalno, da je v tej zadevi dosegal in presejal najboljše naše rodoljube. Vsak narodni zavod bil je gotov njegove podpore, vsako podjetje je pospeševal, z novci in s peresom bil je delaven in večina izvrstnih člankov v „Südsteierische Post“ bila je Schneidovih.

Veliko pa bi bil še storil, da mu je bilo dano, dalje živeti, kajti bil je mož tako izbornih zmožnosti, da bi si boljšega ne mogli želeli. Imovit, vsestranski izobražen in izveden, imel je po svojem socialnem stališču pristop in upliv v visokih krogih, pravico- in resnicoljuben poštenjak zagovarjal je vedno in odločno naše pravice, kajti bil je tako iskren prijatelj našemu narodu, kakor bi se bil porodil na slovenskih tleh in od slovenske matere.

V zborih odlikoval se je po svojih temeljitih in elegantnih govorih. Zadnji njegov govor bil je v deželnem zboru kranjskem, ko je utemeljeval svoj predlog o znižanju tarifov na južnej železnici. Govoril je tako izborno, navajal tako prepričevalne stvarne podatke, da je vse poslušalce zavzel in da so mu po končanem govoru od vseh strani doneli dobroklici in mu poslanci čestitali na izrednem vspehu.

Ravnopravnost vseh narodov izgubila je v prerano umršem Schneidu svojega zaštitnika, plemenitega viteza, ki ni bil le vitez samo po imenu, ampak tudi po srci, avtonomistična stranka svojega vedno zanesljivega pristaša in prvobojevnika. Isto tako pa narod slovenski in dežela kranjska, v katerej se je bil v zadnji čas za stalno nastanil, neustrašenega in uplivnega zagovornika, naši poslanci pa v vsacem oziru izvrstnega kolego.

Prerana njegova smrt presunila je vsa narodna srca. Njega priljubljenost osvetljuje najbolj faktum, da so se nekateri volilci Ljubljanski, prišedši ga kropit, glasno jokali, ko so ga videli na mrtvaškem odru.

Redko sejani so Nemci, ki bi bili pravični Slovanom, zato pa bode Schneidovo ime na veke zapisano v hvaležnih srcih slovenskih, kajti on nam ni bil Nemec, on nam je bil pravi brat.

Večen bodi spomin preblagej njegovej duši!

LISTEK.

Kitaj in njegove naprave.

(Dalje.)

Vzhod in zapad.

Mi pripisujemo tudi sebi prvenstvo v izumljenju tiskarstva. Nikdo ne dvomi, da je tiskarstvo že v 10. veku bilo znano v Kitaji. Ali bi si ne mogli misliti, da je načelo tega čudovitega izumljenja prišlo v Evropo čez Rudeče morje ali Malo Azijo. Juz to verujem. Baš to bi lahko rekli o magnetnej sili; vse znanstvena dela (a jih je brez števila) pričajo o starosti tega izumljenja in pripisujejo je nam. Znano je, da so Arabi rabili kompas še za časa križevskih vojn — in vračujoči križarji prenesli so to porabo magnetne igle v Evropo. Kitajcem zlasti je magnetna igla bila znana že v globokejši starodavnosti. V kitajskem slovarju, pisanem v 121. letu pred Kr. r. beremo sledečo definicijo magneta: Kamen, iz katerega se naredi igla, s kojo se določi mer. Poleg tega pa naše knjige pojasnujejo porabo kompasa.

Vse to se manja vprašanja, katera imajo samo relativni interes, pa meni dovoljujejo z zadostno gotovostjo reči, da mi nismo tako najivni, ko se branimo uvesti pri nas doma sistemo novotarij. Tako je vsled naše vztrajnosti izumljen smodnik, tiskarstvo, kompas, in jaz moram še pristaviti: svila in porcelan, z ozirom na poslednja moramo reči, da sti samo ti dve izumljenji zadosti, da bi postavili nas v vrsto civilizovanih narodov.

Iz tega je mogoče sklepati, če smo mi v koristnih izumljenjih priborili si vidno mesto, bili smo tudi sposobni v naše naprave in naše zakone uvesti oni praktični duh, ki hoče dobiti take rezultate, kateri bi mogli ubiti strast k premenam, in kojega vodi samo smoter videti — kaj bode iz tega?

Občjenja Kitaja z narodi, ki so prihajali na njegove meje, neso zapustila nikakih sledov v njegove zgodovini. Adrijan prvi omenja Kitajcev, kakor naroda, ki izvažajo surcvo svilo in svilnata blaga. Na to se pa tudi omejuje pripovedovanje zgodovine. Tedaj smo mi toraj bili znani Rimljanom, gospodarjem tedanjega sveta.

Misli se, da je popolnem dokazano, da Rimljani neso z nami imeli nikake zveze. Naša zgodovina

vina pripoveduje samo o kitajskem poselstvu, odposlanem za dinastije Han v 74. l. po Kr. r. z namenom ustanoviti občevarje z zapadnim svetom. To poselstvo prišlo je v Arabijo, in seznanilo tamošnje prebivalstvo z inštitutom evnuhov. Ta je bil dovolj ocenjen, kajti evnuhi so hitro prišli v navado pri tamošnjem narodu. To je jedini namig naše zgodovine o občenju Kitaja z inozemskimi narodi.

Če tudi sinovi nebeske države neso prestopali mej svojega ozemlja zaradi kakih potovanj v oddaljene zapadne kraje (vsaj o tem nič ne pove zgodovina), pa vendar se ne da ugovarjati, da so se pri nas naselili tuji narodi in da se sedaj žive pri nas potomci teh priseljencev.

Mej nami opaziš žide, ki so se preselili k nam kakih dve sto let pred Kr. r. za dinastije Han, t. j. v eni najbolj cvetecih dob naše države. Pozneje je zasledil to naselbino nek jezuit, in zanimivo je njegovo pripovedovanje o tem.

„Tu sem že dve leti in obiskal sem one, katere tu imenujejo Tiao-Kin-Kiao, za gotovo misleč, da morajo biti židi. Če je to tako, mislim sem, mogel bodem najti „Staro zavezo.“ Poročil sem jim, da se želim seznaniti z njimi in zagotovil jim svoje prija-

Dr. Herbstov predlog v českem dežel- nem zboru.

—o.— Avstrijsko „pravo“ nemštvo jelo je slednji čas posnemati taktiko, s katero je starorimska aristokracija milosti delila mej nizko, plebejsko rajo! Tako nekako, kakor so rimski očetje mešali pelin mej med v zakonih, zahtevanih od probujenega ljudstva, hoté tudi kulturni naši Nemci osrečiti nas Slovane z dobrimi zakoni, v katerih pa je vedno skrito — krepko konjsko kopito! Tak nestvor je konečno tudi predlog dra. Herbst v českem deželnem zboru, predlog, da naj se okraji na Českem za okroglijo na narodni podlagi, ločijo torej v okraje česke in nemške.

Voditelj nemško-česke opozicije bil je sam tako malo previden, da je, utemeljujoč v 22. dan t. m. svoj predlog za okrajno preosnovo, odpiral občinstvu oči in že naprej delal mržnjo proti izvedenju svojih nakan. Mojstersko je zvedeni politik, cdlični jurist v svojem govoru razkladal vse nagibe in razloge, ki v narodnem, upravnem in gmotnem oziru prikupujejo stvaritev narodno jednovitih okrajev na Českem, — prijatelj ali neprijatelj njegov, moral si se ukloniti dialektiki rezkega dra. Herbst in že si dobival zavest, da bode večini deželnega zbora českega dobro došel predlog, ki tako jasno in glasno obeta mir, lepo in sporazumno življenje mej obema narodoma po českih pokrajinah. Ali narava starega voditelja ustavoverne stranke je močnejša, nego-li njegova mimika! Takoj je bilo očitno konjsko kopito dr. Herbstovega predloga, ko je njegov poroditelj pri isti priliki jel govoriti o zlih nasledkih sedanje vladne politike, o jezikovni naredbi, o vladni stranki in ko se je konečno dovolj jasno rottil, da bode občinstvo njegove stranke umelo in cenilo odgovor k političnemu vprašanju v njegovem predlogu, bodi ta odgovor kakeršen koli. Stari dr. Herbst vé, zakaj da je tako hitro premenil svojo temperaturo, ali prizadeto občinstvo mu je tudi hvaležno, da je tako v céno zgubilo mreno z očes!

Čehi se nikakor ne bi hoteli upirati predlogu, ki daje napotek, kako priti do narodnega mira v kraljevini česki. Na oko je dr. Herbstov rečeni predlog tisti angelj miru, kateri hoče pošteno razdeliti in narazen ločiti, kar po svojstvu svojem ne more vkupe živeti. Ali le na oko, kajti že dr. Herbstovo utemeljevanje tega predloga pokazalo je, da se hoče z njim ustvariti le nevaren „praecedens“, da se hoče iz nekaterih okrajev dežele izločiti jezik česki, da se boče z njim storiti le prvi korak k razpolovljenju česke kraljevine, k nemško-českemu namenu torej, ki je česke domoljube dovolj razburjal v kratki dobi svojega življenja. In dalje, poslanec dr. Herbst je tudi proti svoji navadi ostal odgovor dolžan, ko ga je česki poslanec dr. Šolc bil vprašal v seji občinskega odbora, ali pa njegov predlog ne namerava narodnega in upravnega razpolovljenja česke dežele? Brez poveljnega odgovora k temu vprašanju se pa večina českega deželnega zbora ne bode podajala v konečno ukrepanje o dr. Herbstovem predlogu.

Ali kako bi dr. Herbst tudi pozneje mogel česki narod uveriti, da ločitev okrajev po jeziku ne pripravlja pota za ukrepanje o razpolovljenji Česke? Te posledice prišle bi same po sebi, če ne danes,

pak jutri — kdo bi jim postavil jezove, kadar bode dr. Herbst zginol? Ali morebiti naraščaj, ki se že sedaj lahko navdušuje za posledice dr. Herbstovega predloga, ker jih — jako slabo prikrite — vidi kakor sladko jesensko grozdje razohešene po predelih malomodrega velikonemškega novinarstva?!

Pravo Danajsko darilo bi torej bilo za česke Slovane, ako bi zakon postal imenovani dr. Herbstov predlog. Istina je z druge strani to, da se bode za nemško levico kovati skušal dobiček, če bode dr. Herbstov predlog mrtvorojen pokopan v arhive deželne zbornice v Pragi. In prepričanje se usiljuje, da je stari igralec na parlamentnih deskah posmodil nekoliko bengalskega ognja, da kani s svojim predlogom stranki svoji pridobiti nekoliko političnega sijaja. Kadar namreč pade dr. Herbstov predlog, pisali mu bodo nemško-liberalni listi nekrologe, in kakor je pri tacih prilikah navada, povzdigovali bodo svojo stranko nekako v tem zmislu: „Glejte; hoteli smo spravo in v to svrhu, samo v to svrhu prišli smo z dr. Herbstovim predlogom! In Čehi! Ošabni Čehi so rekli, da sprave z nami nočejo in odbili so blagohotni, pomirljivi naš predlog. Kdo je torej kriv, mi ali Čehi?“ In slepo nemško občinstvo bode to verjelo ter še bolj sovražilo česki, slovanski živelj. Taki bodo sadovi dr. Herbstovega predloga, taki — nemške miroljubnosti!

Deželni zbor kranjski.

(VI. seja 1. oktobra.)

Deželni glavar Thurn spominjal se je smrti g. vit. Schneida začetkom seje s sledečim govorom: Gospoda moja! Pretužno vest imam danes sl. zboru naznaniti. Nagla smrt je včeraj zvečer našemu blagemu kolegi vitezu Josipu Schneidu na veke oči zaprla. V zadnji deželnozborni seji še delujoč, danes ni več mej živimi, po Božji volji preselil se je iz te doline solz in težav v boljše večno življenje.

Vestno opravljaše poslansko službo, boreč se za materialni in duševni razvoj dežele, je miroljubni umrl imel srce na pravem mestu za cesarstvo, domovino in narod.

Prosim sl. zbornico, da me pooblasti zapuščeni žalostni udovi umrlega izreči najgloblje sočutje deželnega zastopa.

V čast umrlega in v znamenje našega sočlenja, prosim, da gospodje ustanejo s sedežev.

Ves zbor v znamenje sočutja ustane s sedežev. Poslanec Obreza in tovariši interpelujejo vlado zaradi naredbe, da se je upeljal proti sklepu mestnega zbora Ljubljanskega na mestnih ljudskih šolah zopet nemški učni jezik. Deželni predsednik naznani, da bode odgovoril na to interpelacijo v jedni prihodnji seji.

Poslanec Kersnik interpeluje deželnega glavarja, kaj se je storilo zaradi njegovega lansko leto vsprejetega predloga, naj se pravno razmerje mej posestniki lož in deželo preišče.

Deželni glavar naznani, da bode odgovoril na interpelacijo v prihodnji seji.

Deželna vlada izroči dopis, v katerem kupčijsko ministerstvo naznanja, da je naročilo vodstvu južne železnice, kako bi se uveli ceneji tarifi za prevažanje blaga na Kranjskem.

Po nasvetu poslanca dr. Poklukarja izroči se ta dopis upravnemu odseku, kateremu je v tej za-

devi izročen i predlog bivšega poslanca viteza Schneida.

Predlog se vsprejme.

Poslanec dr. Papež poroča v imenu upravnega odseka o načrtu postave o spuščanju zasobnih žrebcev za konjsko plemitev. Zakon se vsprejme tudi v tretjem branji.

Poslanec dr. Vošnjak poroča v imenu finančnega odseka o deželnih podporah za stavbo ljudskih šol in nasvetuje:

Sl. deželni zbor naj dovoljuje za leto 1885. za šolske stavbe podpore iz deželnega fonda sledečim občinam:

1. Toplice	500 gld.
2. Dragatuš	500 „
3. Petrova vas	500 „
4. Dobliče	500 „
5. Sv. Mihael pri Žužemberku	500 „
6. Sinji Vrh	500 „
7. Zgornji Logatec	500 „
8. Slavina	200 „
9. Zgornje Perniče	500 „
10. Tržiše	500 „
11. Bojanci	500 „
12. Hrušica	500 „
13. Adlešiče	100 „
14. Ambrož	100 „
15. Jesenice	100 „
16. Bobinjska Bistrica	100 „
skupaj	6100 gld.

(Dalje prih.)

Politični razgled. Notranje dežele.

V Ljubljani 2. oktobra.

Štirski deželni zbor je v ponedeljek izrekel na predlog poslanca Kienzla jednoglasno priznanje in zahvalo prejšnjemu deželnemu glavarju Kaiserfeldu za njega delovanje za državo in deželo. Slovenci so razun barona Gödla pred glasovanjem o tem predlogu ostavili zbornico. Poslanec Schreiner je baš v tej seji odgovoril v imenu deželnega odbora na interpelacijo gospoda Raiča, zakaj deželni odbor na Ptujске gimnaziji nastavlja profesorje, ne večše slovenskega jezika, katerega govori večina učencev. Rekel je, da ni potreba profesorjem na gimnaziji z nemškim učnim jezikom znanja slovenščine. Iz tega odgovora lahko posnamemo, da od štirskih liberalcev nemamo pričakovati pravice, in da je dolžnost vsakega Slovence delati na to, da se Slovenski Štajer administrativno loči od nemškega.

Kakor se misli, bi volilna reforma, kakeršno je izdelal česki deželni odbor za deželni zbor, zagotovila Čehom za zmirom večino v deželnem zboru. Ako bi se volitve normalno, brez vsakega pritiska vršile, dobili bi Nemci v deželnem zboru 74 poslancev izmed 242. Tudi ko bi vse nefidejkomisno posestvo nemški volilo, dobili bi Čehi 126 glasov, Nemci pa samo 116. Zato je pa v nemških krogih velika nevolja, kajti Nemci bili so vajeni samo gospodovati nad Slovani. Zato pa tudi ni misliti, da bi Nemci počakali v zboru, da bi se to sklepalo. — Nemci so v deželnem zboru zopet pokazali svoje sovraštvo do Čehov in českega jezika. Ko so se posvetovali, kaka znamenja naj bi nosili poljski čuvaji, predlagal je dotični odsek, da trakove s českim in nemškim jezikom. Temu so ugovarjali Nemci, češ to bi žalilo čisto nemške občine. Iz tega se vidi, da sprava z Nemci ni mogoča, in le čudimo se, da

Dalje v prilogi.

teljstvo, in oni so mi takoj odgovorili in bili celo tako prijazni, da so me povabili v gosti. Obiskal sem jih v Mi-paj-se, t. j. v sinagogi, kjer so se zbirali. Tu smo se dolgo pogovarjali, jaz sem pregledaval njih pisma, izmed katerih jih bilo nekaj pisanih v kitajščini in v drugem jim lastnem jeziku. Pokazali so mi svoje svete knjige in dovolili mi v najsvetejše mesto njih hramov, v tako, kamor se dopuščajo samo njih duhovniki.

„Povedali so mi, da so njih predniki prišli z zapada, iz judejskega kraljestva, zavojevanega od Jozue, potem, ko je poslednji ostavil Egipt, prešel Rudeče morje in za njim ležečo puščavo. Pristavili so tudi, da se je Hebrejecv izselilo iz Egipta kakih šest sto tisoč mož. Zatrjevali so mi, da je v njih abecedi 27 črk, pa rabili so jih navadno samo 22. Poslednje se strinja s svedočenjem svetega Jeremije, ki je trdil, da hebrejski jezik ima 22 črk, iz katerih je pet dvojnih.

„Ko čitajo sveto pismo, zakrijejo obraz s tankim pajčolanom v spomin Mojzesa, ki se je na gori z Bogom pogovarjal z zakritim obrazom. Vsako soboto čitajo določena poglavja iz svetega pisma stare zaveze. Tako v teku celega leta prečitajo vsega.

Pripovedovali so mi nekaj čudnega o raji in peklu. Ko sem se z njimi razgovarjal o Mesiji, obljubljenim v sv. pismu, so se čudili mojim besedam. Ko sem jim rekel, da mu je bilo ime Jezus, odgovorili so mi, da se v svetem pismu omenja o sv. Jezusu, sinu Sirahovem; tega Jezusa, o katerem jaz govorim, pa ne poznajo.“

Samo hebrejski narod se tako trdno drži svoje narodnosti. Vzemite, katero koli narodnost, po štirih ali petih rodovih se bode naturalizovala. — Hebrejci pa nikdar! Kamor koli naj se preselijo, povsod se trdno drže svoje vere in svojih običajev.

Z zgovovinskega stališča se to mora smatrati za velevažni fakt, da so se tako ohranili mej 400 milijonov broječim narodom.

Ob zgodovinskih viharjih, ki so spremljevali velika premikanja narodov, prišlo je mnogo raznih plemen iskat pribežališča v naše dežele. Zato bi bilo treba preiskovati v naši državi verske običaje, opazovati nrave, natančno preiskavati posebnosti naših narodnosti, in na ta način bi se razsvetilo marsikaj zanimivega iz stare zgodovine. Kdaj da je k nam prišlo kristijanstvo, se ne da točno določiti.

Kakor se sodi, so prvi apostoli kristijanstva učili svoj nauk pri vseh narodih starega veka. Jezuiti mislijo, da je kristijanstvo k nam prišlo v 6. veku. Tudi se more misliti, da je sv. Toma bil prišel v naše kraje. Gotovo je, da so prvi kristijanski misijonarji že zgodaj prišli v Kitaj, kajti ne moremo pripisovati samo slučajnosti, da se nekateri buditski obredi ujemajo s katoliškimi. Naj bode to kakor koli, v Nankingu se že bile kristijanske cerkve v XIII. stoletji, to beremo v spisih znamenitega potnika Marko Polo. Začenši z V. stoletjem, začenja se vzdigovati zagrinjalo, ki je ločilo Kitaj od ostalega sveta. To stoletje se je začelo občevanje z Arabi — in ta doba se more smatrati za naš zgodovinski preporod. Poročila Arabov, ki so jih sami pisali po povodu njih bivanja v naši deželi, pričajo o blagostanji naše države in nas silijo k misli, da je Kitaj najmanj tisoč let poprej že užival cvetočo civilizacijo. Z gotovostjo moremo trditi, da so se Arabi naučili naše umetnosti in prisvojili si naša izumljenja. Poslednja so prešla v zapadne dežele, kjer so se pozneje popolnjevala, — temu se ne da ugovarjati.

(Konec prih.)

se nekateri odločujoči krogi vedno zibljejo v sanjah, kako bi sprijaznili Nemce na Českem s sedanjimi razmerami.

Moravski deželni glavar Vetter je kot predsednik deželnega odbora, kateremu se je bila volitev grofa Schönborna v ogerskem Hradišči zopet izročila, da preiskuje, kako se je vršila in o tem poroča deželnemu zboru, izročil dotični referat vodji moravskih Čehov, deželnemu odborniku dr. pl. Šromu. To je pa neki nemške liberalce moravske jako užalilo.

Naučno ministerstvo je zavrglo protest **Levovskega** mestnega zbora proti osnovi samostalne rusinske šole. Poljaki so hoteli uvesti rusinske paralele v mestnih šolah, kjer se oglasi dovolj učencev rusinske narodnosti, da bi le ne bilo samostalnih rusinskih šol. Ker bi se rusinski učenci raztresli po raznih mestnih šolah, nadejali so se s tem doseči, da ne bi bilo treba osnovati nikakih rusinskih šol. Rusini neki hočejo sedaj energično zahtevati, da se takoj ustanovi rusinska šola. Ta zadeva se že jako dolgo mota, o njej so že odločevale vse instance. Zanimivo se nam zdi, da je v Ljubljani vlada takoj ukazala, da se poučuje v nemščini, v Levovu se je pa stvar vlekla mesec in mesec, pa vendar ni vlada niti mislila na nikake utrakvistične šole.

Zgornjeavstrijski deželni zbor je potrdil vse volitve. Brž po volitvah se je govorilo, da hoče konservativna večina ovreči volitev dveh liberalnih poslancev, kojih volitev se je neki nepravilno vršila. Liberalci so že žugali z izstopom iz deželnega zbora, ko bi se ovrgli ti volitvi. Sedaj so pa konservativci potrdili vse volitve in liberalci lahko ostanejo v zboru. So li konservativci prišli do prepričanja, da sta ona dva poslanca popolnem pravilno voljena, ali so se prestrašili žuganja liberalcev, ali je pa morda vlada kaj posredovala vmes, tega ne vemo. Toliko je gotovo, da liberalci niti večini, niti vladi zato niso bili hvaležni, temveč so takoj, ko je prišla na vrsto verifikacija poslancev veleposstva, jako hudo napali večino in vlado zaradi teh volitev, posebno poslednjo. Očitati so jej, da je izpustila protizakonito iz volilnih listin hiše, upisane v deželno desko. Namestnik je v dolgem govoru zavračal napade liberalcev. Koncem so se pa tudi te volitve verifikovale. — Predvčeraj je v deželnem zboru poslanec Rogl stavil predlog, da bi deželni odbor preiskaval, kake slabe posledice imajo po deželi žentive nemaničev, ter o tem poročal deželnemu zboru v prihodnjem zasedanju, ter stavil navsote, kako bi se odstranilo to zlo.

V **Solnogradskem** deželnem zboru je poslanec dr. Keil stavil predlog, da bi se deželno-zbornski volilni red tako-le preuredil: 1. Aktivno volilno pravico ima vsak državljan, ki v solnogradski deželi plačuje kaj direktnega davka; 2. v veleposestvu sme voliti vsak, kdor plačuje 100 gl. realnega davka, od katerih mora biti najmanj 1/4 zemljiškega ali hišnega razrednega davka, 1/4 pa najemnine; 3. vsak trg je volilen okraj; 4. v kmetijskih občinah voli vsak, kdor ima volilno pravico osebno in direktno. Ta volilna reforma je jako liberalna, zato jej tudi mi želimo, da bi kmalu zakon postala. Tudi pri nas na Kranjskem bi bilo treba podobne volilne reforme, zlasti bi določba o volitvi v veleposestvu ugajala našim razmeram, kajti z njo bi se doseglo, da bi v tej skupini nemški nam Slovencem sovražni grajščaki ne odločevali.

Predvčeraj se je otvoril **hrvatski** sabor, kraljev reskript poudarja, da po proteku toliko let posvečena zveza z Ogersko prinaša hrvatske kraljevini vedno večje koristi, in da bi se momentalna nasprotja odpravila z obojestransko pripravljenostjo.

Vnanje države.

Shodi vladarjev in velikih državnikov se letos ponavljajo drug za drugim. Jedva sta se zšla avstrijski in nemški cesar v Ištu, takoj je Kalnoky obiskal Bismarcka. Na to se je podal k nemškemu državnemu kancelarju francoski poslanik Courcel. Za tem je bil shod treh cesarjev, sedaj se pa že govori, da se snideta Gladstone in Bismarck. Nek angleški časopis pripoveduje, da je nemška cesarjevičinja, ko je bila poslednji pot v Angliji, pripravljala pot shodu teh dveh državnikov. Ta pogosta snidenja voditeljev osode evropskih držav kažejo, da se na političnem obnebi kaj posebnega vrši. In če gre samo za ohranjanje miru, kakor se navadno trdi, mora mir biti v jako velikej negotovosti, da je vsega tega treba, da se ohrani.

Ruska vlada je imenovala generala Kohanov generalnim guvernerjem v Vilni. Kohanov je odločen sovražnik germanizacije. Pred tremi leti je carju predložil statistične date o germanizaciji v Poljskeji. Nadejati se smemo, da bode skušal kolikor mogoče ovirati germanizacijo v svoji guberniji. Govoré sicer, da je Kohanov velik nasprotnik Poljakov in bi najraje vse porušil. A mislimo, da bode kot dober Slovan kmalu spoznal, da vsak rusko-poljski razpor samo germanizaciji koristi, ter se bode kmalu sprijaznil s Poljski, to tem prej, ker v višjih ruskih vladnih krogih že nekaj časa veje Poljakom prijaznejši veter.

Operacije na **francosko-kitajskem** bojišči pričele so se zopet včeraj, vsaj tako se od tam poroča, da je admiral Courbet hotel včeraj začeti bombardovati nekatere kitajske kraje. Sicer je pa tudi mogoče, da je vojskovanje še odložil, kajti v vlad-

nih krogih Pekinskih so se poslednji čas zgodile nekatere spremembe, zopet je ona stranka prišla kvišku, ki je za mirno pobotanje s Francozi. Carica sama tudi neki želi, da se kmalu naredi mir.

Angleška vlada je objavila vlastim, da se jej pravično zdi, da je **egiptovska** vlada ustavila amortizacijo državnega dolga z ozirom na finančni položaj v Egiptu. Nekatere vlade so že odgovorile na to izjavo v tem smislu, da ta naredba egiptovske vlade nasprotuje mejnarodnemu pravu. Angleška vlada neki misli, da se ta naredba ne bode preklicala. Ruska vlada je pa tega mnenja, kakor se da posneti iz oficijoznega lista „Nord“, da ta naredba še ne bode zadostovala za zboljšanje finančnega stanja v Egiptu, in da se bodo diplomati kmalu na kakaj konferenci morali baviti zopet z egiptovskim finančnim vprašanjem.

V **zjedinjenih državah severno-ameriških** je sedaj jako burna agitacija za bodoče volitve predsednika in podpredsednika republike. Ker so štirje kandidati za predsednika, in tudi trije ali štirje za podpredsednika, je mogoče, da pri volitvi noben teh kandidatov ne bode dobil večine. Tedaj bode pa izmed onih treh kandidatov ki dobe za največ glasov za predsedništvo volila zbornica poslancev predsednika, senat pa na isti način podpredsednika. Ker je zbornica poslancev po večini demokratična, bil bi izvoljen predsednikom kandidat demokratov Cleveland, in ker je senat po večini republikanski, republikanski kandidat Logan podpredsednikom.

Dopisi.

Iz Rudolfovega 25. sept. [Izv. dop.] (Še nekaj o gosp. prof. Šukljeji in njegovem odprtem pismu [glej „Ljub. List“ št. 156]. Odziv g. Viktorju Rohrmannu.) „Resnično je, da se tukaj vsakemu mrzi, v politično areno podati so in javno pisati, ko si nihče več pri nas ni svest, da se mu „od tam gori“ ne zasadi bodalo zavratno v zatilnik.“ Prav, po vsem pravimate, velečenjeni gosp. dopisnik iz Rudolfovega v št. 202 „Slov. Naroda“. Časi, prav dobro stigmatizirani s „politisches streberthum“, so za nas, ki se usojamo še vedno prisegati na naš stari program in visoko držati našo narodno zastavo, v resnici jako kritični. Lahko umevno tedaj, da Vi, velečenjeni gosp. dopisnik — ki se morebiti ne nahajate ravno v onem „srečnem položaji zasebnika“, po katerem urednik „najnovejšega dnevnika“ joče svoje „krokodilove solze“ — ne odgovarjate več vsem onim neresnicam, katere je preoblastni ženij produciral v svojo obrambo. Prav živahno obžalujem, da Vi tega ne storite, ker sem uverjen, da ste Vi pravi mož, ki zna izbrati si pravo orožje in nasprotnika zadeti na najbolj občutljivi strani, — saj dovolj, porok v to mi je vedenje urednika „Ljubljanskega Lista“, ki se v svojem „odprtem pismu“ tako tragi-komično zvija pod Vašimi tehtnimi udarci. A ker ste to že nekako „a priori“ odrekli in je res preteklo že do kaj časa in Vi še vedno molčite, — kar smem tolmačiti si le v tem smislu, da hočete držati dano besedo in biti si konsekvantni — usojam se jaz, oprostite mi mojo drznost! — napraviti pohleven poskus, javnosti po svojih skromnih močeh razkriti to, kar je g. prof. Šuklje v svojem „odprtem pismu“ — menda ne brez dobre namere — prikrivali hotel.

Takoj začetkom svojega „odprtega pisma“ — katero pa, akopram dokaj obširno tako malo in temeljito odgovarja g. dopisniku v št. 202 „Slov. Naroda“, da smelo trdim, bi bilo morebiti bolj prikladno nazivljati ga „zaprtim“ ali pa, ker se v njem že toliko govori o lastnih zaslugah g. pisca samega, „panegirikus na samega sebe“ — zljubilo se je g. prof. Šukljeju besedičiti o nekem — „dozdevnem dostojanstvu“. Da g. profesor o dostojanstvih rad govori, to ni za nas nič novega in samo na sebi jako nedolžna stvar, a da govori o „dozdevnem dostojanstvu“, to nas je temveč iznenadilo, ker je bil poleg tega še tako malo obziren, da nam niti povedal ni, komu da se prav za prav dozdeva. —

V tem oziru itd. in je dnoglasna (?) zaupnica, kojo sem prejel v mestni hiši itd.“ Za Boga svetega! Kaj ste prišli že popolnem ob svoj dober spomin, g. profesor? Jeli so burne vibre zadnjih dni tako slabo upljivale na Vaše duševne moči, da se ne spominjate več, od koga in kako da se Vam je votirala ona „dnoglasna“ zaupnica? Ali pa stori to morebiti zavest, da zagovarjate jako slabo reč? — Pa naj bo to, kakor že hoče, na vsak način priskočim Vašemu slabemu spominu na pomoč. Zaupnica, o katerej tako oblastno govorite, votirala se Vam je na predlog gospoda, ki Vam kot kandidatu svojega glasu niti dal ni, od gospoda, ki je uskok v narodnem taboru, renegat v najslabšem pomenu besede! Častno je sicer i od nasprotnika

pohvalo žeti, a dozdevati se mi hoče, da bi v tem slučaju za Vas bilo morebiti bolj priporočilno, ko bi Vas ta dvomljiva čast ne doletela. Gospod, kateri je predlagal zaupnico, gotovo tega storil ni, ker ste mu Vi imponirali z Vašimi političnimi nazori, s političnim taktom, marveč storil je to, ker je bil že takrat po Vašej brezkončnej elasticiteti do dobrega uverjen, da se Vi g. deželni poslanec nahajate na najboljšem potu, preživeti vse one „faze“, katere g. predlagatelj sam že davno za seboj ima in postati — horrible dictu — „njegove gore list“. — Similis simili gaudet!

In potem, kaka je bila ta „dnoglasna“ zaupnica! — Od navzočih g. volilcev odtegnilo se jih je eden dober del glasovanju s tem, da so „demonstrativno“ zapustili dvorano. Ali so ti gospodje volilci tudi že uštet pri onej „dnoglasni zaupnici“?

„In vendar se hočem v dogovor spuščati z vami itd.“ Kako uljudno! kako ljubeznjivo! Tega bi se bil g. dopisnik „Slov. Naroda“ gotovo ne nadjal od Vas, visokoučeni g. profesor in politik; a česar se je nadjal in smo se i mi drugi „pigmejci“ nadjali, to je, da boste „mož beseda“ in da boste nas tedaj poučili „o nekaterih zadevah, o katerih smo tako sila slabo poučeni.“ Pa jako smo se varali. Mesti obljubljenega pouka, nič nego puble fraze, samohvala in pa — da ne postanem manj uljuden — same neresničnosti. Ali za kaj drugega hočemo li smatrati ona baža razpravljanja na dolgo in široko o: „Politiki, Pressi, vinarski šoli, boljših cestnih zvezah, dolenski železnici, Vaši častilakomnosti itd.“?

Ali neste i Vi, g. deželni poslanec — če hočete biti nepristranski — tega mnenja, da bi dobri reči, katero tako slabo zastopate, mnogo boljše služili, ko bi nam postregli s pozitivnimi dokazi, z dobrimi fakti, nego da nam mečete „pesek v oči“ in nam servirate vsakobažne reči jako problematične vrednosti? — In potem, ali se Vam ne zdi, da ste malo preveč grešili na račun potrpežljivosti Vaših čitateljev, katere pitate s tako dolgočasnimi tiradami? Ne vem sicer, kaj da ravno Vi, g. profesor, o tem vsem mislite, a toliko Vam že danes lahko povem, da vse Vaše tirade še nikakor ne bodo ustavile kola časa, še manj pa spravile „našo“ zgodovino raz njenega tira.

In če vržete g. dra. Ivana Tavčarja z g. Škerbincem še tolikokrat v jeden in isti lonec, zato nam še nikakor dokazali ne bode, da niste hrepneli po mestnem odborništvu in „politisches streberthum“ ostal Vam bo užgan pečat vse Vaše žive dni.

In dalje: kdo drugi nego Vi v prvi vrsti se je hotel maščevati nad g. dr. Zarnikom zaradi svojega propada pri Ljubljanskih volitvah? — „Kje je kavzalna vez v tem slučaju?“ vprašate Vi, kateri nam v Vašej lahkoumevnej resignaciji dopovedati hočete, da neste „nikdar hrepneli po mestnem odborništvu“. Našli ste jo sami, to „kavzalno vez“; kajti odgovarjate si takoj sami, dovolj jasno: „Svojega propada sem bil tedaj najbolj vesel (?) ravno jaz, in iz srca hvaležen (?) moram biti dru. Zarniku in sem mu še danes, da me je z nenavadnim naporom svoje energije rešil tega nadležnega bremena!“

Da se na očitauje: da neste ostali „mož beseda“ sklicujete na privatni razgovor, tega Vam nikdo ne more šteti v zlo; a da se tega, kar ste v tem „privatnem razgovoru“ obljubili nam, ki smo si že takrat dovolili nekakov sum staviti v Vašo cenjeno osebo, tudi držali neste, tega Vam nikdar ne odpustimo. Neodpustljivo je to tudi še tedaj, ko se v Vašej zadregi ne ravno kaj viteški skrivate za „pošteno vlado“, katera bi pa — saj po našem preponižnem mnenji — ničesar na njenej poštenosti ne izgubila, če bi jo tudi ravno Vi ne pisali s tako mastnimi črkami.

Da se g. dr. Zarnik-a „Stosstaktik“ — kakor Vi, gospod deželni poslanec, to častno nazivljate — ne ujemate, tega Vam ne bo nikdo zameril; a da se pri tem upirate na Vaše dostojanstvo in da to Vaše dostojanstvo zlorabite v to, da na malo dostojen način z blatom ometavate naše velezašlužne moče, tega ne moremo tako lahka vzeti. In — ako nas vsa znamenja ne varajo — kmalu utegne čas priti, ko bode vse preoblasti konec; ko Vas Vaši gg. volilci pouče, da „politika, kojo danes priporoča „Slovenski Narod“ in z njim vred vsa tolpa radikalnega časopisja“ ni ravno tako „pogubna za „naš“ narod“, kakor se to Vi, gospod profesor, iz lahko umevnega uzroka domišljate.

Na Vaše preodkritosčno izpovedovanje: „bil sem brezobziren v boji itd.“ odgovoril Vam je že g. Viktor Rohrmann v svojem „Poslano“ (glej štv. 219 „Slov. Naroda“) na jako prikladen način, prav dobro označujoč Vas kot „iregularca“. —

Preostaja mi samo še odgovor na to, kar Vi značite s „po vsem neutemeljena laž“. Ko bi hotel i jaz tako malo uljuden in brezobziren biti, nego Vi, gospod profesor, onda bi kar naravnost dejal: da Vi lažete. A ker sam uverjen, da Vi lagati niti ne znate, marveč, da ste le tako kratkega spomina, ali k večjemu: da le resnico po svoje zavijate, poslužujem se manj ostrega izraza in tedaj samo trdim, da govorite neresnico. Da ste res segali „z zlobno roko v privatno življenje“, tega nam vender utajili ne bode, tako „žalostnega poguma“ vender-le še nimate!

Napomnim Vam samo „affero Tavčar“ in če Vas ni že popolnoma zapustil Vaš nekdanji tako dober spomin, spomnili se bode, da je Vaš cenjeni listič — morebiti da zaradi pomanjkanja drugih reči — ob svojem času obdelaval neko tvarino, katera njenemu izdajatelju ni ravno veliko časti delala, ne govoreč o načinu, ki ste ga uporabljali v „brezobzirnem“ boji proti gosp. dr. Zarnik-u. —

Kar dalje še opetovano sanjate o Vaših zaslugah, to sem že na drugem mestu dostojno zavrnil. Oprostite tedaj, da se zastran tega ne spuščam v daljšo in — kakor se mi dozdevati hoče — neplodovito polemiko z Vami, saj sem na vseposled vender le uverjen, da ste storili to vse brez „ekspenzarov“, katere je k večjemu — seveda prostovoljno plačal le oni, kojemu ste Vi, gospod profesor, veliko-dušno blagovolili nakloniti Vašo posebno protekcijo. — Pa slednjič meni to nič mar; zahvalijo se naj Vam za to oni, kojih „osebne interese“ ste tako izvrstno zastopali.

Dopis mi je itak že preveč narasel v peresu in skoraj se mi je že bati, da mi g. urednik premalo prostora še dovoli, ko častno pa primerno odzivljam g. Viktoru Rohrmann-u, kojega je i baš cenjeni list blagovolil počastiti z malo dostojno kritiko. Mi imamo čast poznati g. V. Rohrmanna že kakih 8 let sem. Ko je prišel iz tujine in se zopet udomačil, bil je še jako mlad fant, a bil je že takrat odločen narodnjak, ki je imel — akopram dlje časa v Nemcih preživeti — nesprideno, gorko čuteče srce za svoj narod in njega podjetja. In sedaj, ko je že dozorel v moža, vidimo ga povsod v prve vrsti stati, ako narod apeluje na verne svoje sinove. S svojim mirnim in taktim vedenjem znal si je takoj pridobiti naše simpatije; čislali ga so se priučili i njegovi politični nasprotniki, kojih jeden — višji uradnik — se je o priliki nasproti svojemu somišljeniku blizu tako-le o njem izrazil: „R. . . . ist ein gediegener junger mann, schade nur, dass er sich im gegnerischen lager befindet“. — Mi Novomeški narodnjaki bi le želeli, da imamo še mnogo tacihih mož, da bi g. V. Rohrmann stalno bival mej nami; kajti ravno v našem malem mestici se kaj živo čuti potreba odločnih in delavnih značajev. Da je to istina znal bo gotovo najbolj gosp. prof. Šuklje sam, kojega „adjutantom“ bil je g. V. Rohrmann nazivljan od njegovih nasprotnikov za časa volitev.

Da se je podal v javnost in s svojim ostrim peresom na jako dostojen način bičal spridenost našega časa, ter nezaprinesljivo dregnil v umazane „parasite“, kojih se — žalibog — toliko nahaja na bolnem životu našega ubozega naroda, to vse mu služi le v čast in menim, da se mi ni bati desavuiran biti, če mu tu javno zakličem: „še mnoga leta!“ —

G. Šuklje-ju pa še jeden — in zadnjikrat: „Ophelia, geh' schleunigst in's Kloster!“ —

Star neelastičen narodnjak.

Od Save 30. septembra. [Izv. dop.] Premnogokrat govori se o kulturnem stanju našega naroda, radi se prepiramo v tej ali oni naredbi, toda dejanje se le malo kje kaže. Imamo že strokovnjakov različnih vrst, pa le redkokrat se sliši o slovenskih rudarjih, akoravno ima naša domovina v svoji zemlji tako mnogovrstnih skritih zakladov. Uzrok temu je pač ta, da se naše dijaštvo že od nekdanj tako nerado posvečuje realističnim strokam; vseučilišča so prenapolnjena, tehnike se še le za nekaj let dobro obiskujejo, toda akademija v Ljubnem je le malo kedaj tako srečna, da vsprejme kakšnega Slovenca pod svojo streho.

Znano je, da so ljudje slovenskih pokrajin najboljši delavci v rudnikih, premogokopih, tovarnah,

fuzinsh itd., še celo v tuje dežele zabajajo, tako na primer na nemški Štajer, Koroško na Ogersko in si tam kruha služijo; voditelje, t. j. uradnike imajo pa vedno tuje v domovini, kakor na tujem. Kje je mogoče, da bi se delo pospeševalo, če se uradnik in delavec ne razumeta in sta tuja drug drugemu, mesto da bi se bolje spoznava; pri tacihih razmerah ni nikoli mogoče, da bi bil uradnik tudi moralni vodja delavcem, in to mora biti, ako jih hoče voditi. V naših krajih so uradniki vedno le tujci in ker so nasprotniki narodu, sovražijo malo da ne vsi delavce. Večkrat se zgodi, posebno v novejših časih, da uradnik malo sposoben, misli s fizičnimi močmi gospodariti podložnim, se ve da to ni mogoče in tako se začenejo zoperstavljeni delavci, slednjič pa jim uradnik zapoveduje s pomočjo žandarjev. Statističnih podatkov imamo temu v dokaz dovolj, toda hranim jih, naj se jih več nabere, da pri priložnosti lahko natančneje razložim naše razmere. Ravnateljstva spoznavajo tudi že te napake in milostljiva so delavcem vsaj toliko, da zahtevajo od uradnikov znanje slov. jezika. Razvidno je, da se mora tudi tu odpirati pot domačinom, naša naloga pa, da skrbimo za domače uradnike.

Akademija v Ljubnem* ima nalogo, da izobražuje dijake v tej stroki, ki so dovršili srednje šole. V štirih ali treh letih dokončajo se lahko te študije in po jednoletni praksi dobi se stalna služba. Trditev kranjskega deželne poslanca g. K., da tukaj študirajo le imoviti dijaki, je ničeva, ker to bi bilo tako, kakor, da so bogataši vneti le za rudokop in povsod drugod, le tu ne izpodrivajo jih demokrati.

Nahaja se tu več c. k. štipendij po dve do tri sto gld., ki so namenjene sposobnim dijakom (juristi imajo prednost). Življenje v Ljubnem stane na leto od 300 — 400 gld. Da slovenski dijaki tako redkokrat obiskujejo ta zavod, razlaga se menda od tod, — ker je malo realcev, gimnazijce pa navadno ne veseli ta stroka; slednjim je le v prvem letu predmet: deskriptivna geometrija nekoliko težji, kakor realcem, vendar skušnje mnogokrat kažejo, da oni bolje izdelujejo, kakor slednji.

S temi opazkami vabijo se slovenski dijaki na akademijo; kdor je vnet za rudarstvo in se marljivo trudi, doseže, kar namerava v kratkem času. Dijaško življenje je tam prijetno, s Čehi in Poljaki pa se bratijo, da veseli vsacega rodoljuba.

— a —

*) Program dobi se pod naslovom: k. k. Bergakademie in Leoben. Zimski tečaj začne se okoli 10—15. oktobra.

Domače stvari.

— (Konfiskacija.) Včerajšnja številka našega lista zaplenilo je c. kr. državno pravdnništvo zaradi članka: „Poročilo mestnega šolskega odseka glede mestnih šol v Ljubljani.“ To poročilo čitalo se je v javnej seji mestnega zbora v navzočnosti 20 odbornikov in obilega občinstva, a tiskati se ne sme. Iz tega naj gg. naročniki blagovolé povzeti, kako težaven je naš položaj.

— (VI. seja deželne zbora Kranjskega) trajala je včeraj do 2. ure popoldne, ne da bi se bil rešil dnevni red in to zaradi tega, ker je gospod Dežman zajahal zopet kakor vsako leto svoje staro kljuse, da je nemštvo na Kranjskem v veliki nevarnosti, kar je povzročilo prav obširno, smelo rečemo, jezikovno debato. Povod za to prisiljeno Dežmanovo parado bilo je poročilo upravnega odseka o statutu za deško sirotišnico „Collegium Marianum“. Tudi luč velikega državnika naših veleposestnikov g. Luckmana prikazala se je izpod polovnika, seveda mej krototnim smehom narodnih deželnih poslancev in galerij. Gospod Dežman je v današnji seji deželne zbora, kakor navadno v vsakem zasedanju deželne zbora, „Slovenski Narod“ spravil na obtožno klop, češ, da kadar se v „Collegium Marianum“ kdaj kaj nemški deklamuje, naš list same jeze kar besni. Debate, ki je bila jako obširna, udeležili so se razun poročevalca dr. Poklukarja, deželni predsednik baron Winkler, deželne vlade svetovalec g. Hočevar in poslanci Svetec, dr. Papež, dr. vitez Bleiweis-Trsteniški, Graselli, Faber in baron Schwegel. Pri glasovanju propal je predlog Dežmanov, ki je hotel še bolj razširjati nemški pouk v tem zavodu. Prihodnja seja je v petek.

— (Mestni zbor Ljubljanski) vspreje je v predvčerajšnji seji na predlog poročevalca šolskega odseka sledeče sklepe: a) Proti ukazu c. k. deželne šolskega sveta z dne 12. julija 1884. št. 1324.

se ima v imenu občine takoj, in brez vsake zamude uložiti rekurz na visoko naučno ministerstvo. b) Če bi ta rekurs brezuspešen ostal, ima se v imenu občine uložiti pritožba na upravno sodišče. c) Visoki c. k. deželni šolski svet se poprosi, da bi, ker se je rekurz v pravem času uložil, ter se zategadelj glede učnega, z ukazom z dne 9. junija 1883. št. 447. upeljanega jezika toliko časa ničesar spreminiti ne sme, da se ni rekurz postavno rešil, dejansko izvršitev svojega ukaza z dne 12. julija 1884. št. 1324. takoj ustavil. c) Deželnemu šolskemu svetu naj se poroča, da je mestna občina takoj pripravljena na svojih ljudskih učilnicah aktivirati nemške paralelke, če bi se po postavnem potu izkazalo potrebno število nemških otrok, in oziroma postavna potreba takih paralel. Ti predlogi vsprejeli so se jednoglasno.

— (Deželni zbor kranjski) izdal je o Josipa viteza Schneida smrti poseben „parte“ in razposlal na vse občine na Kranjskem.

— (Umrli) je včeraj zvečer po dolgej bolezni g. korar Pavšlar. R. I. P!

— (Železnična zveza) s Slatine proti južni železnici letos zopet ne bode v deželnem zboru štajerskem zagotovljena, ker je dotični odsek sklenil, da se obedve progi, namreč iz Poljčan in pa iz Bobovega še jedenkrat, in sicer na deželne stroške pregledati. Pa tudi na progo iz Grobelna čez Šmarje na Slatino se bo oziralo, ker je gosp. Mih. Vošnjak kot člen „železniškega odseka“ to predlagal in se je ta nasvet jednoglasno vsprejel. Po poročilu odborovem dobi namreč deželni odbor nalogo, črto čez Šmarje na deželne stroške pregledati in dotično poročilo prihodnjemu deželnemu zboru predložiti.

— (Katoliško slovensko politično društvo v Ormoži „Sloga“) poslalo je g. Božidar Raič-u naslednjo zahvalnico:

Visoke časti vredni gospod poslanec!

Veliko pozornostjo so tukajšnji Slogaši čitali Vaše in Vaših tovarišev pitanje na slavni deželni odbor glede nameščenja učiteljskih mest v Ptujem nižem gimnaziju z učitelji, kateri ne znajo slovenski.

Raduje se podpisana „Sloga“ o Vašem krepkem postopanju in o temeljitosti, s katero ste svojo interpelacijo podkrepili.

Naši nasprotniki so do zdaj na narodnem deblu sekali veje, da ne bi več rodile dobrega sadu narodne omike; pa drevo je zmirom poganjalo iz nova in še bolj rodilo. Ali sedaj so se začeli s sekiro zagajati v korenine, da bi popolnem izruvali celo drevo prihodnosti slovenske; izbrisati hočejo nas Slovence, jemljejo nam in naši mladini vsa sredstva obraževati se na nepokvarjeni naročni podlagi, naše bitje, naše mišljenje jemljejo nam, nastavljaajo učitelje za našo mladino, ki naši ne znajo.

Ker ste Vi ravno na pravem mestu o tako važni stvari potipali naše nasprotnike, Vam je Ormoška „Sloga“ hvaležna, proseč:

Naj Vaše blagorodje izvoli vsprejeti srčno zahvalo in popolno njeno priznanje za Vaše neumorno delovanje v deželnem zboru.

V Ormoži, 26. septembra 1884.

Katoliško slovensko politično društvo v Ormoži „Sloga“.

Dr. Žizek l. r.,
predsednik.

Ant. Jesih l. r.,
tajnik.

— (Kmetijska razstava v Krškem, II. dan.) Iz Krškega se nam piše 29. septembra: Danes ni bila tako obilno obiskovana, kakor včeraj, v nedeljo, ko je bilo nad 500 obiskovalcev. Danes jih je bilo namreč samo 200. Došlo pa je obilo elegantne gospode od blizu in daleč, vmes pa še meščani in kmetje. Razstavljalcev število pa se je povzdignilo na 97. Vse se čudi, da Dolenjska rodi tako lepe predelke. Zastopani so okraj: Radeče, trg z okolico in Boštanj, Mokronog z mnogimi občinami, Novo mesto z bližnjimi kraji, Kostanjevica (mesto slabo) z okolico, Metlika z nekoliko okolice, posebno pa Krško z okolico. Razstavljalci so: graščaki, duhovniki, kmetje, meščani, učitelji. Prosto ljudstvo se čudi, da v Krškem vidi take velikanske stvari. Na dvorišči so namreč veliki stroji od firme Mayfart iz Beča. Marsikateri nezaupljivi Dolenjec pa pravi, da bodo zdaj davki večji, ko bode gospoda videla, kakoršne pridelki daje dežela. Siromak, da ima take skrbi. — Jutri v sredo pričakujemo veliko ljudij, ko se prične živinska razstava.

— (Truplo bivšega poslanca viteza Josipa Schneida) leži v njegovem stanovanju v Virantovi hiši na mrtvaškem odru, po g. Doberleta pogrebem zavodu jako okusno prirejenem. Pokojnika obraz je prav malo spremenjen. Do sedaj položili so vence: „Prvi Narodni dom“ in „Čitalnica v Rudolfovem: Svojemu dobrotniku“; „Mestna garda Novomeška: Svojemu častnemu članu“; „Rodbina Bleiweis-Trsteniška: Nepozabljivemu prijatelju“; „Kamnik: Blagemu someščanu“; „dr. J. Vošnjak in V. Pfeifer: Vselej zvestemu prijatelju“; „Deželni zbor kranjski svojemu nepozabljivemu udu“ (v slovenskem in nemškem jeziku); „Narodni poslanci: Upornemu tovarišu“. Spreved boše jutri ob 2. uri popoldne iz Virantove hiše na kolodvor južne železnice, od koder se odpelje v Potschah na Nižje-Avstrijskem, kjer se boše truplo v 4. dan t. m. od 3. uri popoldne položilo v rodbinsko rakev.

— (Nezgoda na železnici.) Tovorni vlak šte. 92 trčil je včeraj na Zidanem mostu v drug tovorni vlak ter mu razbil in poškodoval 14 vagonov. Danes zjutraj ob 4. uri 40 minut pa je na kolodvoru Ljubljanskem z Dunaja prišedši osebni vlak zavozil na tir, na katerem je mirno stal baš zgoraj omenjeni tovorni vlak šte. 92 in trčil s toliko silo vanj, da je razbitih in zdrobljenih sedem vagonov, vsega vkupe pa poškodovanih dvanajst vagonov. Tudi lokomotiva je poškodovana, dimnik je odletel, kakor bi ga bil odstrigel. Sprevednik Václav Remet z Dunaja je močno pobit. Prenesli so ga v bolnico. Tudi več potovalcev (govori se da 14) je nekoliko, a ne nevarno poškodovanih, vsi pa so prebili veliko strahu, kajti v trenutku, ko sta vkupe trčila vlaka, trčili so tudi potovalci drug v drugega, in navstal je grozen krik po vseh vagonih, da se je sprva sploh mislilo, da je nesreča še večja. Nesreče kriv je baje čuvaj, ki je pozabil poštnemu vlaku tir premeniti, deloma pa menda tudi tema in gosta megla. — Čudno, jako čudno pa je to, da današnja Lajbaherica trdi, da ni bil niti eden vagon poškodovan. Čemu zanikavati, kar je na stotine ljudi videlo?

— (Iz Zagreba) se poroča v 31. dan septembra: Davida Starčevića odlikovalo je danes naše občinstvo z izrednimi ovacijami. Ko se je peljal ban v zbor, bilo je vse tiho, nihče ni niti klobuka snel z glave. Starčević pa se je vozil kakor kak triumfater po mestu. Voz, v katerem se je peljal v gorenje mesto k otvorenju zbora, obsipali so s cveticami in venci. Po vseh ulicah klicali so mu: Živio! Na Markovem trgu bilo je na tisoče ljudstva, ki ga je pozdravljalo z navdušenimi živoklici. Isto tako se je godilo, ko je šel v cerkev. Po povratku iz cerkve pa je množica ovenčanega Starčevića spremljala skozi Dolgo ulico, čez Jelačičev trg in Gajevo ulico do hotela „Lamm“ mej neprestanimi živoklici. Dasi je bilo občinstva na tisoče, bil je vender red vzgleden.

— (Slovansko pevsko društvo na Dunaji) pričelo je s 1. oktobrom t. l. tri in dvajseto leto svojega delovanja. Njegovo prizadevanje buditi slovansko zavest, ljubav do velike slovanske domovine, do divnih slovanskih pesnij, bilo je toliko uspešno, da si je imenovano društvo priborilo ne le prvo mesto mej slovanskimi društvi na Dunaji, temveč celo priznanje od nasprotne kritike. Goječ pesni vseh slovanskih plemen, podpirali so društvo Čehi, Poljaki, Rusi, Malorasi, Slovenci, Hrvatje, Srbi, Slovaki in Bolgarini na Dunaji in izven Dunaja. Umetniki slovanski svetovnega imena blagovolili so, uvidevši važnost tega društva, često sodelovati ter tako prouzročili, da je društvo zjedinevalo cvet slovanske inteligence, bivajočev v metropoli avstrijske. Vsak, kije prešinen s pravim slovanskim domoljubjem, rad je pripomogel, da je to društvo vselej dosegalo visok namen, ki ti ga je postavilo pred tri in dvajsetimi leti. Mej vrle svoje članove prištevalo je ves čas svojega obstanka tudi lepo število na Dunaji bivajočih Slovencev, posebno vseučiliščnikov. Da bo to tudi v bodoče, vabijo se vsi na Dunaji bivajoči Slovenci, da blagovolé i letos v obilnem številu pristopiti k imenovanemu društvu. Vaje so vsak petek zvečer počenši od 7. ure I. Salvatorgasse 12. Upisuje se pri vaji in v društveni pisarni I. Bräunerstrasse 4 pri predsedniku g. dr. J. Lenoču.

— (Petdesetletnica pesni „Hej Slovani, naša reč slovanska živo klije“) praznovala se boše svečano v Turčanskem Sv. Martinu, v Pragi, v Beči, in kakor se čuje tudi v Zagrebu.

Samuel Tomašik glej „Slovník náučný“ IX. 501) glasoviti pesnik in novelist slovaški porodil se je 1813. l. v Jelašavskih Toplicah v Gemerskej županiji. L. 1834. šel je kot teolog v Jenó in Berlin čez Dunaj. Dne 26. novembra 1834. bil je v Pragi prvi pot v svojem življenji pri slovanskej gledališnej predstavi, ki je na plemenito srce mladeniča napravila takov utis, da je pri povratku na svoje stanovanje zložil krasno pesen: „Hej Slovane ješte naša slovanská reč žije!“, ki je v kratkem času udomačila se pri vseh Slovanih. To pesen predložil je na slovenski jezik g. Fr. Cegnar, na hrvatski jezik pokojni mecen slovaški škof Moyzer, ko je bil še profesor bogoslovja v Zagrebu. Čehi in Slovaki poklonili bodo staremu pesniku, ki je župnik v Chyžni (Gemerska županija) spominsko darilo. Umetno bi bilo, da bi se pri tej priliki odzval tudi slovanski jug in pokazal svoje slovansko mišljenje, slovansko vzajemnost.

— (Teško ranil) je včeraj zvečer 19 letnega Josipa Lapa, vrtnarja v živinodravnišnici neznan mož, kateri ga je na cesti dvekrat sunil z nožem v desne prsi. Ranjenca prenesli so v bolnico.

— (V hranilnico kranjsko) uložilo je je v septembru 1359 strank 333.369 gold., izplačalo pa se je 1970 strankam 288.475 gold. 87 kr. 53 prosilcem dovolilo se je posojila v skupnem znesku 82.150 gold.

— („Tržaški Sokol“) Naznanjamo gg.: članom in prijateljem našega društva, da boše v nedeljo dne 5. oktobra izlet v Nabrežino. Gospodje člani se prosijo, da se v polnej društveni obleki ob 2. uri popoldne na kolodvoru zbero, od koder se društvo točno ob 2 1/4 uri s zabavnim vlakom odpelje do Binjo in od tam peš v Nabrežino. Na zdravje! Odbor „Tržaškega Sokola“.

— (Pogorel) je včeraj v Sežani hlev gospe Franje Guličeve. Zavarovan je bil za 2000 gold.

— (V Libnem) nad Vidmom je sedaj, začetkom oktobra vinograd, ki ga je toča v 1 dan avgusta posebno hudo pobila, v najlepšem cvetu. Redkost, a za vinogradnika jako žalostna!

— (Luna boše mrknila) bodočo soboto 4 dan t. m. zvečer. Po računu g. profesorja M. Vodušeka je začetek mraka pri nas ob 9. uri 13 minut zvečer, začetek popolnega mrknjenja ob 10. uri 14 minut, konec popolnega mrknjenja ob 11. uri 46 minut; konec mraka ob 12. uri 47 minut po polnoči.

— (Žrebanje) komunalnih srečk Dunajskih: Serija 735 šte. 15 zadela je prvi dobitnik; S. 659 št. 86 20.000 gold.; S. 332 št. 7 5000 gold. Žrebanje srečk od l. 1854: Serija 1875 šte. 29 dobi 40.000 gold., S. 2520 št. 29 5000 gold.

Telegrama „Slovenskemu Narodu“:

Gradec 30. septembra. V današnji seji deželnega zbora pri budgetnej debati poslanec Dominkuš kot načelnik „narodnega kluba“ v daljšem govoru grajal deželno in državno vladó. Govorili še: Hackelberg, Vošnjak, Schmidrer. Ropot levice in galerije velik.

Gradec 1. oktobra. V današnji seji deželnega zbora je interpeliral Vošnjak glavarja zaradi zabranjenja govorov v včerajšnji seji. Južnoštajerskemu sadjerejskemu društvu se je dovolila podpora tristo gold. po nasvetu poslanca Vošnjaka.

Gradec 2. oktobra. V včerajšnji večerni zborni seji je sprva čital poslanec Vošnjak interpelacijo, tikajočo se deželnega glavarja: „Zakaj se nenavadno omejuje v budgetni debati govor poslancem?“ Glavar odgovori: „Ne.“ — Potem prične debata o ljudski šoli. Vošnjak hoče razpravljati postopanje vlade in njenih organov: tudi hoče govoriti o znanem slučajih nadzornika Ambrožiča, ki se je prigodil v Braslovčah. Glavar zabrani govor, na to zapasita Vošnjak in Raič dvorano rekoč: „Če mislite, da se poslanci le za dovoljevanje davka tukaj ter tam ne smeli kritikovati postopanja od naroda plačanih uradnikov, pa gremo!“ Drugi slovenski poslanci in nemški konservativci so že prej zapustili dvorano. Danes ni seje; zbor bo zaključen najbrž že jutri, ali pa v soboto. O daljšem postopanju se bodo slovenski poslanci posvetovali danes.

Razne vesti.

* (Vrabec v Ameriki.) Nesrečni vrabec, kdo bi si to o njem mislil! Da je on potepuh mej ptiči in prav razuzdan in malopriden ptič, to vsi dobro vemo, a vendar smo ga dosedaj imeli za kolikor toli poštenega in ljubeznivega tička. Zdaj si je pa v preobilnej prostosti in razuzdanosti živčev v Ameriki, kamor so ga, kakor je občno znano, pred nekaj leti na državne stroške prepeljali, da bi se tam udomačil, toliko in tacih nadležnih napak in nesnosnih, grdih navad privadil, da Amerikanci že presrčno želé, se ga prav hitro zopet znebiti. Društvo ptičeslovcev v Massachusettsu je že pred šestimi leti vsled izvršenih poizvedovanj in preiskav razglasilo strašne nesposobnosti in hudobije vrabčevega rodu. Iz Evrope v Ameriko upeljani in ondu strašansko pomnoženi vrabci so spodili in popolnoma pregnali več nego 50 raznih ameriškanskih ptičih vrst, da še celó take ptiče so ugnali, ki so močnejši, nego posamični vrabec. Vrabci delujejo in se bojujejo v tujini po gaslu „viribus unitis“ in po vojaških pravilih zoper ondodotne ptiče. Neizrečeno veliko vrabcev se zbere skupaj in se v tej množini zakadi v ameriškanske kobilarje (orionus galbula), drozge (turdus) v velike lastavice-pevke (hirundo) in še celó v ostrim kljunom oborožena žolne ali detle (picus) in jih premaga. Razun teh krvavih morij dela vrabec kot žužkojedec svojemu naravnemu poklicu veliko sramoto in se ne dotakne niti jedne še tako mastne gosnice, marveč rajši zoblje sočnate češnje. Pri tacih okoliščinah priporoča društvo ptičeslovcev, da bi se vse postave radi tičje obrambe in varnosti za vrabce preklicale in vsakateremu človeku dovolilo, se pred sitnimi vrabci braniti, kakor ve in zna. Na vse zadnje bomo še dočakali, da nam pošljejo Amerikanci tja poslance velike trume vrabcev kot lačne in setradane izselnike zopet v Evropo.

* (Potop parnika.) Kakor se iz Pariza brzojavlja, trčila sta ykupe 30. septembra t. l. blizu Lisbone angleška tovorna parnika „Bernina“ in „Bushire“. Zadnji parnik se je potopil in 15 pomorščakov je utonilo.

* (Ženska računska natančnost.) Kako vestno in natančno nekatere gospé v knjigo za hišno gospodinjstvo prav po računovodskih pravilih zapisujejo razne stroške, najjasneje vidimo iz tega le izpiska iz jedne take gospodinjske knjige. „Živež za ptička — 10 kr.; za kuhinjsko zelenjavo — 30 kr.; hišnikovej hčerki za božično darilce — 3 gld.; hromemu lajarju — 1 gld.; za sol — 5 kr.; razni troški — 500 gld.“

Poslano.

Odprto pismo g. prof. Fr. Wiesthaler-ju.

Jeden zadnjih stavkov Vašega članka v številki 176 „Ljubljanskega Lista“ glasi se: „— Da pa vsem vročerkrvnim vseučiliščnikom, naj si že bivajo na Dunaji, v Gradci, Ljubljani ali Škofji Loki itd. itd.“

Ker poznam jaz v našem mesteci, izvzemši svojo malenkost, le tri vrh tega jako mirne akademike, kojih pač neste v mislih imeli, ker ste na dalje mojemu zavičaju, ki šteje morda izmej vseh kranjskih mest najmanj visokošolcev, odkazali tako odlično mesto, ker imam na dalje jaz čast predsedovati onemu društvu, koje je ob svojem času izobčilo iz vrste svojih častnih članov gosp. glavnega urednika „Ljubljanskega Lista“, uverjen moram biti, da ste pri sestavljanji omenjenega članka mislili na mojo malenkost.

Jaz si, hvala Bogu, nesem v svesti, da bi bil prouzročil kedaj škandal, sličen onemu, kojega je pred par dnevi kritikovala c. kr. okrajna sodnija v Ljubljani, strnjal se nesem nikdar z nazori gospodov, ki so igrali pri njem prvo ulogo, a vsled tega žalila je mene, kakor tudi ostale tukajšnje akademike tembolj ona Vaša opazka „ali Škofji Loki“, ki je vrh tega vzbudila tu občno, za me ne ravno laskavo senzacijo.

Imenovali ste me, g. profesor, javno, zahtevam tedaj od Vas i dokazov Vašej trditvi, isto tako javnih, kajti: „Facta loquuntur“.

Inače pa mislim, da apelujem le na Vašo lojalnost, proseč Vas, da preključete čim hitreje Svojo vročerkavno opazko.

To zahtevati dolžan sem samemu sebi, a dolžan sem i društvu, kojega ste se blagovolili spominjati v ominožnem Vašem članku, jako, jako laskavo.

V Škofji Loki v 31. dan sept. 1884.

Stud. jur. Dragotin Triller,

t. č. predsednik akad. društva „Slovenije“ na Dunaji.

Darila za „Narodni Dom“.

Prenesek	12176 gld. 38 kr.
Ravnika Fran v Ljubljani	5 gld. — kr.
Andrej Razlag, zastopnik banke „Slavije“ v Brezicah	2 „ 02 „
Havelky z Pribyslavice	— „ 90 „
Darilo českých državních poslancev	50 „ — „
Jože Stanič, not. koncipijent v Kamniku	2 „ 20 „
Ivan Šega, zastopnik banke „Slavije“ v Sodražici	1 „ 46 „
Fran Prisljan, zastopnik banke „Slavije“ v Parizlah	3 „ 62 „
Anton Uršič, zastopnik banke „Slavije“ v Sent Vidu	— „ 90 „
Fran Sterle, zastopnik banke „Slavije“ v Travniku	2 „ 70 „
Josip Mrhar, zastopnik banke „Slavije“ v Dolenji Vasi	7 „ 60 „
Podobor v Crnomlju	8 „ 30 „
Občanska založna v Jaromefi	5 „ — „
Fran Povše, vodja slovenske kmetijske šole in deželni poslanec v Gorici	100 „ — „
A. V. Toman, c. kr. upokojeni učitelj, za pol leta	1 „ 80 „
Vilim Kruhy v Vel. Petrovicih	1 „ — „
Jos. Kofranek, kaplan v Česke Trebove	— „ 50 „
Josip Bezjak, zastopnik banke „Slavije“ v Gruškovcu	— „ 52 „
Matija Wutti, zastopnik banke „Slavije“ na Vočilu	— „ 16 „
Fran Ozbič, zastopnik banke „Slavije“ v Celovci	1 „ 85 „
Miha Ferjan, zastopnik banke „Slavije“ v Mariboru	1 „ 37 „
Vac. Vlček v Zamlekově	— „ 50 „
Fran Ozbič v Celovci	— „ 75 „
J. S. Oset, zastopnik banke „Slavije“ na Vranskem	4 „ 03 „
Karl Hofer, župnik v Čateži in zastopnik banke „Slavije“	3 „ 86 „
Matija Hudovernik na Vidmu	— „ 76 „
Andrej Razlag, zastopnik banke „Slavije“ v Brezicah	1 „ 99 „
Anton Marinič, zastopnik banke „Slavije“ v Podravljah	— „ 33 „
Fran Muli, zastopnik banke „Slavije“ v Zatičini	— „ 45 „
Fran Kogej, zastopnik banke „Slavije“ v Postojni	— „ 36 „
Kazimir Jelušič, zastopnik banke „Slavije“ v Kastvi	— „ 28 „
J. Jazbec v Zagrebu	2 „ — „
Miroslav Prelec, zastopnik banke „Slavije“ v Komnu	— „ 91 „
Jurij Jerman, župnik v Slabnji na Korškem	5 „ — „
Iz pušice v gostilni „Pri pošti“ v Bovci	— „ 90 „
Dr. Karel Schwarz v Pragi	2 „ — „
Anton Uršič, zastopnik banke „Slavije“ v Št. Vidu	1 „ 08 „
Vkupe	12398 gld 48 kr.

Vabilo na naročbo.

Z dnem 1. oktobra t. l. se prične naročevanje za zadnje četrtletje tega leta.

„SLOVENSKI NAROD“

velja za Ljubljanske naročnike brez pošiljanja na dom:

Za vse leto	13 gld. — kr.
„ pol leta	6 „ 50 „
„ četrt leta	3 „ 30 „
„ jeden mesec	1 „ 10 „
Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. na mesec, 30 kr. za četrt leta.	

S pošiljanjem po pošti velja:

Za vse leto	15 gld. — kr.
„ pol leta	8 „ — „
„ četrt leta	4 „ — „
„ jeden mesec	1 „ 40 „

Slavno p. n. občinstvo uljudno vabimo na novo naročbo, stare gospode naročnike pa, katerim je potekla koncem meseca naročnina, prosimo, da jo o pravi čas ponovno, da pošiljanje ne preneha.

Upravišтво „Slov. Naroda“.

Tujci:

dne 30. septembra.

Pri Slovci: Schmidt, iz Odenburga. — Kohn iz Siska. — Mattachich iz Hrvatskega. — Wagner iz Ptuj. — Potočnik z Gorenjskega.

Pri Malici: pl. Lutteroth iz Trsta. — Detscher z Dunaja. — Blasich iz Gradca. — Jaklič iz Budimpešte. — Uhrer iz Trsta. — Schuster iz Gradca.

Pri avstrijskem cesarji: Klement, Sterniša iz Rudolfovega.

Umrli so v Ljubljani:

28. septembra: Petronila Förster, godbenega ravnateljca hči, 2 dni, Semeniške ulice št. 4, za oslabljenjem.

29. septembra: Friderika Kogel, zasebnica, 60 let, Kongresni trg št. 14, za g. izo.

30. septembra: Josip Schneid pl. Treuenfeld, c. kr. deželne vlade svetnik itd., 44 let, Sv. Jakoba trg št. 2, za krvavenjem pluć. — Berta Miklavc, diurnistova hči, 6 let, Hilšerjeve ulice št. 10, za davico.

1. oktobra: Fran Jevnikar, kajzarjev sin, 23 let, Ulice na grad št. 12, za kronično pljučno tuberkulozo.

V deželnej bolnici:

27. septembra: Neža Marenko, delavčeva žena, 56 let, za mrtvoudom.

28. septembra: Anton Rovšek, gostač, 66 let, za sprijenjem sapnika.

Izdatelj in odgovorni urednik: Ivan Železnikar.

Meteorološko poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Ve-trovi	Nebo	Mo-krina v mm.
30. sept.	7. zjutraj	743.40 mm.	+ 5.4°C	brezv.	megla	0.00 mm.
	2. pop.	740.66 mm.	+ 17.6°C	sl. vzh.	jas.	
	9. zvečer	740.70 mm.	+ 10.4°C	brezv.	jas.	
1. okt.	7. zjutraj	739.44 mm.	+ 6.4°C	brezv.	megla	0.00 mm.
	2. pop.	737.26 mm.	+ 17.0°C	sl. jz.	jas.	
	9. zvečer	737.40 mm.	+ 9.4°C	brezv.	jas.	

Srednja temperatura obeh dni je znašala + 11.1° in + 10.9°, za 2.5° in 2.6° pod normalom.

Tržne cene v Ljubljani

dné 1. oktobra t. l.

	gld.	kr.
Pšenica, hektoliter	6	99
Rež,	5	36
Ječmen	4	39
Oves,	2	92
Ajda,	4	87
Proso,	5	20
Koruza,	5	20
Leča	8	—
Grah	8	—
Fižol	8	50
Krompir, 100 kilogramov	2	67
Maslo, kilogram	—	94
Mast,	—	82
Špeh frišen	—	68
„ poveljen,	—	74
Surovo maslo,	—	84
Jajca, jedno	—	3
Mleko, liter	—	8
Goveje meso, kilogram	—	60
Telečje	—	72
Svinjsko	—	66
Koštrunovo	—	32
Pišče	—	45
Golob	—	18
Seno, 100 kilogramov	1	60
Slama,	1	51
Drva, trda, 4 kv. metre	7	50
„ mehka,	4	80

Dunajska borza

dné 2. oktobra t. l.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Papirna renta	80 gld.	95	kr.
Srebrna renta	81	95	„
Zlata renta	103	15	„
5% marcna renta	95	95	„
Akcije narodne banke	857	—	„
Kreditne akcije	289	40	„
London	121	60	„
Srebro	—	—	„
Napol.	9	66 1/2	„
C. kr. cekini	—	77	„
Nemške marke	59	75	„
4% državne srečke iz l. 1854	250 gld.	124	25
Državne srečke iz l. 1864	100 gld.	171	50
4% avstr. zlata renta, davka prosta	103	—	„
Ogrska zlata renta 6%	122	40	„
„ 4%	93	30	„
„ papirna renta 5%	88	85	„
5% stajerske zemljišč. odvez. oblig.	104	50	„
Dunava reg. srečke 5%	100 gld.	115	25
Zemlj. obd. avstr. 4 1/2% zlati zast. listi	121	—	„
Prior. oblig. Elizabetine zapad. železnice	108	50	„
Prior. oblig. Ferdinandove sev. železnice	105	50	„
Kreditne srečke	100 gld.	176	50
Rudolfove srečke	10	—	„
Akcije anglo-avstr. banke	120	105	50
Tramway-društ. velj.	170 gld. a. v.	212	50

Z globoko in neznosno britkostjo naznanjamo vsem sorodnikom in prijateljem tužno vest, da je gospod

JOSIP SCHNEID vitez **TREUENFELDSKI**,

c. kr. vladni svetnik, c. kr. stolnik, deželni poslanec, vitez c. kr. avstr. reda Frana Josipa, komander carskega ruskega reda sv. Stanislava, vitez križa Marijaninega, posestnik graščin v Zapredah in Potschach,

v 45. letu svoje dobe večeraj 30. septembra 1884 ob 7. uri zvečer na naglem umrl.

Truplo dražega pokojnika se boče 3. oktobra ob 2. uri popoldne v hiši žalosti (v Zvezdar-niških ulicah h. št. 1, Virantova hiša), vzdignilo in prepeljalo na kolodvor južne železnice in 4. t. m. ob 11. uri popoldne v rodbinsko rakev v Potschach položilo.

Svete maše zadušnice se bodo brale v stolni cerkvi v Ljubljani, v farni cerkvi v Kamniku in v Potschach.

Pokojnik se priporoča vsem sorodnikom in prijateljem v prijazen spomin.

V Ljubljani, v 1. dan oktobra 1884.

Albina Schneid pl. Treuenfeldska, rojena Denk, soproga. — Josip in Albin Schneid viteza Treuenfeldska, sinova. — Josip Schneid vitez Treuenfeldski, c. kr. sekcijski svetnik v pok., oče. — Katarina Schneid pl. Treuenfeldska, mati. — Otilija Jarisch, rojena pl. Schneid-Treuenfeldska, sestra. — Dr. med. Karol Jarisch, svak. — Karol Jarisch, netjak. — Otilija Jarisch, netjakiinja. — Amalija Denk, tašča. — Teodor Denk, Makso Borowsky, c. kr. profesor, svaka. — Amalija Borowsky, rojena Denk, svakinja. (617)

Zahvala.

Globoko ganen zaradi brezštevilnih srčnih dokazov sočutja in ker ne more vsakemu posebej dostojno zahvaliti se, dovoljuje si podpisani tem potom izreči najiskrenejšo zahvalo vsem, ki so skazali njegovemu očetu

EDUARDU vitezu STRAHL-u

poslednjo čast.

V gradu Stara Loka, 30. septembra 1884.

Karol vitez Strahl,
c. kr. okrajni sodec.

Fin med v satovjih

se dobiva pri

(557—9)

Oroslavu Dolencu

v Ljubljani, v Gledaliških ulicah.

Koncipijent,

v beležniških vseh poslih popolnem in v odvetniških poslih večinoma izurjen, išče službe za katero koli mesečno plačo. Prosilec — po nasprotnikih Slovencev ob službo — ima odlična spričala.

Ponudbe naj se blagovolijo poslati pod naslovom: **J. Z.,** posestnik, poste restante v Šmarji pri Jelšah (St. Marein bei Erlachstein). (607—3)

Trgovski pomočnik

vsprejme se v prodajalnico z mešanim blagom pod ugodnimi pogoji takoj. Ponudbe vsprejema upravišтво „Slov.enskega Naroda“. (615)

Komi,

nemškega in slovenskega jezika v pisavi in govoru popolnem zmožen, z dobrimi spričali, želi v prodajalnico s specerijami ali z mešanim blagom vstopiti. — Ponudbe sprejema upravišтво „Slov. Naroda“. (610—2)

Pri suhem vremenu trgana (ne tresena)

jabolka, hruške, slive, debele češplje, breskve, dalje finejše vrste fižol, mlad grah, sladko korenje, rajska jabelka, česen (porre), glive, šampinjane

kupuje vsak čas in v vsakej množini po primernej ceni in prosi pismene ponudbe (508—17)

Die Central-Station

für Obst- und Gemüse-Verwaltung in Graz.

Umetne

(32—73)

zobe in zobovja

ustavlja po najnovejšem ameriškem načinu brez vsakih bolečin ter opravlja plombovanja in vse zobne operacije

zobozdravnik A. Paichel,

poleg Hrdeckyjevga mostu, I. nadstropje.

Prisni

zdravilni malaga-sekt

po analizi ces. kr. poskušnje postaje za vina v Kloster-neuburgu

jako dobra, prava malaga,

jako dobro krepčilo za slabotne, bolne, okrevajoče, otroke itd., proti pomanjkanju krvi in slabemu želodcu izvrstno upliva. V 1/2 in 1/4 originalnih steklenicah pod postavno deponirano varstveno značko (605—2)

ŠPANSKE TRGOVINE Z VINOM VINADOR

DUNAJ

HAMBURG

po originalnih cenah à gld. 2.50 in gld. 1.30.

Dalje razna fina inozemska vina v originalnih steklenicah in po originalnih cenah pri gospodih: Josip Swoboda, lekar, in H. L. Wenzel, prodajalec delikates v Ljubljani; A. Roblek, lekar v Radovljici; Fran Dolenz, trgovina s specerijским blagom v Kranji.

Mejnarodna linija.

Iz Trsta v Novi-Jork naravnost.

Veliki prvovrzedni parniki te linije vozijo redno v Novi-Jork in vsprejemajo blago in potnike po najnižjih cenah in z najboljšo postrežbo.

V NOVI-JORK. — Odhod iz TRSTA.

Parnik „Germania“, 4200 ton, okoli 10. oktobra.

„East Anglia“, — — — — — 25. „

Kajuta za potnike 200 gold. — Vmesni krov 60 gold.

Potniki naj se obrnejo na (611—1)

J. TERKULE,

generalnega pasaznega agenta,

Via dell' Arsenale Nr. 13, Teatro Comunale, v Trstu.

Zaradi vožnje blaga obrne naj se na Emiliano d' Ant. Poglayen, generalnega agenta v Trstu.

Lastnina in tisk „Narodne Tiskarne“.